

för nu till staten utbudna skogsegendomar äro otillräckliga och intill 1901 säkerligen många flera fördelaktiga anbud komma att göras, får jag hemställa,

b) att Riksdagen måtte anslå 1,500,000 kronor att af Kongl. Maj:t användas för inköp af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark, med rättighet för Kongl. Maj:t att af tillgängliga medel förskottera hvad som häraf kan vara erforderligt redan under innevarande år.

Stockholm den 28 januari 1899.

Hugo Tamm,
ledamot af Första Kammaren.

N:o 21.

Af herr **af Burén**, om anslag för uppgörande af förslag till en stambana från Norrköping eller dess närhet till Emmaboda.

Af de jernvägsanläggningar, som under det sistförflutna året blifvit i södra delen af Sverige förberedda, torde största uppmärksamhet böra fästas vid den s. k. östra centralbanan jemte fortsättningen deraf söderut, hvars syftemål är att genom Östergötland och Småland dels åstadkomma en genare förbindelse än den hittills varande emellan Karlskrona och Linköping samt norr derom belägna orter, dels ock bereda lättare kommunikationer för vidsträckta landområden, som nu äro i afsaknad deraf. De rörande nämnda bana uppgjorda förslagen afse att dels begagna de redan befintliga jernvägsdelarne från Karlskrona till Emmaboda å Karlskrona—Vexjö-banan från Mörlunda station å Nässjö—Oskarshamns-banan till Hultsfred samt från sistnämnda station till Vimmerby, dels ock anlägga nya jernvägar från Linköping till Vimmerby och från Mörlunda till Emmaboda samt sålunda erhålla en sammanhängande sträcka med samma spårvidd som statens banor. Men då uppstår med skäl frågan, om det från statens synpunkt kan vara förenadt

med klok förtänksamhet att låta en jernvägssträcka af så stor vikt och betydelse anläggas af flera enskilda bolag, som måste fästa kanske allt för stor hänsyn icke blott till billigaste kostnad vid anläggningen, utan äfven till enskilda intressen i afseende å rigtningen, så att, när en gång i framtiden det sannolikt blir fråga om att för statens räkning inlösa densamma, förhållandet blir lika det som vid vestkustbanans inlösning, eller att större delar deraf måste ombyggas och förändras, och den blir mycket dyrare, än om staten från början byggt den, utan att den ändock fått den lämpligaste sträckning. Sålunda måste t. ex. den nu föreslagna linien norr om Emmaboda, för att uppnå närmaste punkt Mörlunda på Nässjö—Oskarshamns-banan, göra en icke obetydlig afvikning åt öster. Men äfven rigtningen norrut till Linköping torde icke vara den lämpligaste. Rättare synes vara att taga steget fullt ut och gå med banan till Norrköping samt derigenom icke blott undvika krökningen derifrån åt vester till Linköping, utan äfven för de söder om Norrköping belägna delarne af Östergötland skaffa förbättrade kommunikationer, hvaraf de äro i behof. För sådant ändamål synes mig, att jernvägen borde från Norrköping, eller om terrängförhållandena der skulle erbjuda större svårigheter, från någon af de närmast Norrköping varande stationer dragas i så rak rigtning som möjligt till någon punkt söder om sjön Jernlunden samt derifrån så rätt söderut som möjligt öfver Hultsfred eller annan punkt på Nässjö—Oskarshamns-banan till Emmaboda. Den bana, som från Linköping skall byggas söderut, kunde då sluta, der den träffar den af mig föreslagna vid Jernlunden. Jernvägen borde anläggas med samma öfverbyggnad och rälsvigt som öfriga stambanor, hvilket deremot icke blir fallet, om denna led lemnas i enskildes händer.

Denna jernvägs vikt och betydelse i såväl strategiskt som national-ekonomiskt intresse är lätt att inse. Karlskrona är och måste alltid förblifva en vigtig station för Sveriges flotta. Genom nämnda bana i förening med redan befintliga jernvägen Norrköping—Nässjö—Alfvestad—Vexjö—Karlskrona bildas en ringlinie, å hvilken, i händelse af behof, trupper och krigsmateriel kunna utan störande afbrott och med största snabbhet sändas till flottstationen och kringliggande landsdel. Vägen från Karlskrona till Norrköping och norr derom belägna orter, såsom Stockholm m. m., blir på den nya banan öfver 60 kilometer kortare än den nuvarande öfver Alfvestad. Karlskronas läge i sydöstra hörnet af Sverige, med dess förträffliga hamn, som sällan stänges af is, eller, om strängare vinter inträffar, icke isbelägges svårare, än att isen kan af större ångare forceras och ränna lätt öppenhållas, gör nämnda stad till en naturlig export- och importort för de delar af sydöstra Sverige, som genom jernvägar dermed sättas i *beqväm* förbindelse. Rätt söderut från Karlskrona ligger Stettin, som, sedan den nu med stor kostnad skaffat sig

frihamn, sträfvar och säkerligen kommer att blifva stapelorten för Tysklands östersjöhandel och har direkta ångbåtsförbindelser äfven med utomeuropeiska länder; förberedelser äro ock redan gjorda för daglig regelbunden ångbåts- trafik emellan Karlskrona och Stettin. Rätt österut från Karlskrona ligger på ryska sidan Libau, med hvilken stad äfven regelbunden ångbåtsförbindelse påtänkes, hvarigenom Sverige kan vintertiden erhålla ytterligare en kommunikationsled med Ryssland, hvilken under svårare vintrar blir beqväm- are än hittills varande. Då man derjemte tager i betraktande de lands- delars export- och importbehof, som genom nu föreslagna jernvägen komma att förmedlas, synes mig icke kunna vara något tvifvel om, att samma jern- väg snart skall finnas vara ett för staten äfven i ekonomiskt hänseende för- delaktigt företag.

På grund af hvad jag nu i korthet anført får jag, jemte det jag hem- ställer att Riksdagen ville besluta, att ifrågavarande jernväg af staten byg- ges såsom stambana, vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville nu bevilja ett förslagsanslag af 25,000 kronor för undersökning samt uppgörande af ritningar och kostnadsförslag, så fort ske kan, genom kongl. jernvägsstyrelsens försorg, för jernväg från Norr- köping eller trakten deraf till någon punkt söder om sjön Jernlunden och vidare derifrån till Emmaboda station å Karlskrona—Vexjö-banan, hvarefter det sålunda uppgjorda förslaget bör föreläggas nästa Riksdag till vidare pröfning.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 28 januari 1899.

C. P. af Buren.
